

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

 І.В. Гунько
від « 28 » квітня 2020 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ»**

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Наукового товариства
студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених ВНАУ
Протокол № 9
від « 23 » квітня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Вченої Ради
університету
Протокол № 11
від « 28 » квітня 2020 р.

Вінниця 2020

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну
Шпикуляк Олександр Григорович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії, електронна адреса: shpykuliak@ukr.net

2. Опис навчальної дисципліни

ОК 6. Національна економіка в умовах глобальних інституціональних трансформацій
кількість кредитів ЄКТС – 6;
кількість годин – 180 годин, у тому числі 32 аудиторних годин, 148 години самостійна робота.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання – 5 семестр.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

- Національна економіка в умовах глобальних інституціональних трансформацій належить до нормативної навчальної дисципліни, освітній компонент циклу професійної підготовки;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Українська мова в науці», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Інформаційні технології в наукових дослідженнях», «Методи і моделі управління економічними системами в умовах євроінтеграційних процесів».

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Екологічна економіка», «Прикладна інноваційна економіка».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Національна економіка в умовах глобальних інституціональних трансформацій – досліджує виробничі відносини й економічні закони та закономірності, що виникають і діють в підприємствах (в тому числі в аграрних) і враховує особливості виробництва в цілому.

Дисципліна формує у майбутніх фахівців стиль аналітичного мислення щодо економічної оцінки і вибору інновацій, зокрема здійснення нових капітальних проектів, впровадження нової технології, техніки, обладнання, придбання мінеральних добрив і хімічних засобів боротьби з бур'янами, шкідниками, хворобами сільськогосподарських рослин і тварин, застосування біологічних методів боротьби з ними та ін. Спираючись на цю науку підприємства мають можливість проаналізувати альтернативні напрями інвестицій, керуючись критерієм максимізації доходу

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Національна економіка в умовах глобальних інституціональних трансформацій» є засвоєння умов і закономірності взаємодії економічних суб'єктів та організацій в ринковій економіці, вплив інституціональної структури на економічні процеси. При цьому об'єктом вивчення інституціоналізму є генезис, структура та функціонування ринкової економічної системи суспільства.

5.3. Завдання вивчення дисципліни

Завдання навчальної дисципліни «Національна економіка в умовах глобальних інституціональних трансформацій» полягає у формуванні у студентів системи фундаментальних знань про сучасну ринкову економічну систему, оволодіння поняттями і категоріями що забезпечують безпосередній перехід від глибоких узагальнень (фундаментальних знань) до понять практики, сформувати вміння використовувати теоретичні знання для розуміння конкретних економічних явищ, виробити навички у створенні відповідних моделей чи проведення аналітичних досліджень окремих проблем макро- і мікрорівня.

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Національна економіка в умовах глобальних інституціональних трансформацій» належить до нормативних дисциплін. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

інтегральні компетентності – здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій в науковій діяльності.

ЗК-6. Здатність до науково-організаційної діяльності і співпраці в межах фахової спільноти.

спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК3. Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.

СК5. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК6. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей на мікро-, мезо-, та макрорівнях.

СК7. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, виявляти лідерські якості та відповідальність під час їх реалізації.

СК8. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

програмні результати:

РН 1. Мати теоретичні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН 2. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в умовах глобалізації.

РН 3. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН 5. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми фундаментальної економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів, лідерства, автономності та відповідальності.

РН 7. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

РН 9. Аналізувати і виявляти закономірності функціонування національних, так і міжнародних соціально-економічних систем.

РН 11. Аналізувати модифікації світової економіки під впливом новітніх факторів глобальної трансформаційної кризи.

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
	лекційні заняття	практичні заняття	
Блок 1. Глобалізація як механізм інституціоналізації структурних змін в економіці			
Тема 1. Становлення глобальної економіки і економічна природа глобальних трансформацій	2	2	19
Тема 2. Регулятивні інститути національної і глобальної економіки	2	2	18
Тема 3. Механізми функціонування національного і глобальних ринків	2	2	18
Тема 4. Конкурентне лідерство глобальних транснаціональних корпорацій	2	2	19
Блок 2. Організаційно-економічні чинники інституціоналізації структурних змін в економіці на засадах глобалізації			
Тема 5. Процеси регіоналізації в глобальній економіці	2	2	18
Тема 6. Технологічний і людський ресурс глобального економічного розвитку	2	2	18
Тема 7. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	2	2	19
Тема 8. Глобальний контекст розвитку української економіки	2	2	19
Разом	16	16	148

6. Самостійна робота аспіранта

Самостійна робота аспіранта ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Графік самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	68	щотижнево	Усне та письмове (тестове) опитування

2	Підготовка рефератів	40	2 рази в семестр	Усний захист
3	Виконання індивідуальних завдань	40	4 рази в семестр	Усне опитування
	Разом	148	-	-

7. Список основної та додаткової літератури

7.1. Основна література

1. Kaletnik G. State and Development Perspectives of Human Potential of Ukraine and Its Regions. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2015. № 4. С. 7 – 21.

2. Бакуменко В. Д., Надолішній П. І. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. К.: Міленіум, 2003. 256 с.

3. Бочан І. О. Глобальна економіка. К.: Знання, 2007. 403 с.с.

4. Чистов С. М. Державне регулювання економіки. навч. посібник . К.: Кондор, 2006.

5. Калетнік Г. М. Стратегіко-інституційні засади ефективності використання потенціалу аграрного сектора економіки. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2015. № 1. С. 3 – 15.

6. Калетнік Г. М. та ін. Управління регіональною продовольчою безпекою в умовах економічної нестабільності: монографія. Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2015. 252 с.

7. Калетнік Г. М. Функціонування закладу університетської освіти у розвитку агросфери трансформаційної економіки. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2015. Вип. 3. С. 3 – 8.

8. Устенко А. О., Малинка О. Я. Глобальна економіка: навч. посібник. Івано-Франківськ, 2017. 100 с.

9. Черевко Г. В. Державне регулювання економіки в АПК: навчальний посібник. К.: Знання, 2006. 339 с.

10. Лупенко Ю. О., Малік М. Й., Шпикуляк О. Г. та інші. Інноваційне забезпечення сільського господарства України: проблеми та перспективи: монографія. К.: ННЦ «ІАЕ», 2014. 516 с.

11. Шпикуляк О. Г., Мамчур В. А., Пехов В. А. Інституціональний капітал регулювання і соціальний – саморегулювання аграрного ринку: концептуально-методологічні аспекти аналізу. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2015. № 4. С. 88 – 101

12. Лук'яненко Д. Г., Поручник А. М., Столярчук Я. М. та ін. Антициклічне регулювання ринкової економіки: глобалізацій на перспектива: монографія; за заг. ред. Д. Г. Лук'яненка та д-ра А. М. Поручника. К.: КНЕУ, 2010. 334 с.

13. Лук'яненко Д. Г., Поручник А. М., Колот А. М. та ін. Глобальна економіка XXI століття: людський вимір: монографія; за заг. ред. Д. Г. Лук'яненка та А. М. Поручника. К.: КНЕУ, 2008. 420 с.

14. Лук'яненко Д. Г., Поручник А. М. Глобальна економіка: підручник. К.: КНЕУ, 2015. 588 с.

16. Лупенко Ю. О., Малік М. Й., Шпикуляк О. Г. та інші Інноваційне

забезпечення сільського господарства України: проблеми та перспективи: монографія. К.: ННЦ «ІАЕ», 2014. 516 с.

15. Столярчук Я. М. Глобальні асиметрії економічного розвитку: монографія. К.: КНЕУ, 2009. 302 с.

7.2. Додаткова література

16. Власов В. І. Глобалістика: історія, теорія: монографія у 2-х т; наук. ред. акад. НАН України О. Г. Білоруса та чл.-кор. НААН України В. А. Вергунова. Вінниця: ТОВ «НІЛАН Лтд», 2012. 856 с.

17. Гелд Д., Мак-Грю Е. Глобалізація /антиглобалізація; Пер. з англ. К.: К.І.С., 2004. 180 с

18. Гриффин Р., Пастей М. Международный бизнес; пер. с англ. под ред. А.Г. Медведева. 4-е изд. СПб.: Питер, 2006. 1088 с. 5. Закон України «Про особисте селянське господарство» № 742-IV від 15.05.2003 (zakon.rada.gov.ua)

19. Енергетична стратегія України до 2035 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/605-2017-%D1%80#Text>

20. Лук'яненко Д.Г. Глобальна економічна інтеграція: монографія. К.: ТОВ «Національний підручник», 2008. 220 с.

21. Лук'яненко Д.Г. та ін. Транснаціональні корпорації: підручник. Донецьк: «Сучасний друк», 2013. 633 с.

22. Панкадж Гамават. Мир 3.0: Глобальная интеграция без барьеров; пер. с англ. М.: Альпина Паблишер, 2013. 415 с.

23. Шпикуляк О., Швець А. Інтеграційно-кооперативні відносини в аграрній сфері економіки України та перспективи їх розвитку. *Теоретичні та прикладні проблеми економіки*. 2020. Вип. 1/2 (40/41). С. 61–75

24. Малік М. Й., Шпикуляк О. Г., Мамчур В. А. Реалізація цілей сталого розвитку України в контексті трансформації особистих селянських господарств у сімейні фермерські. *Економіка природокористування і сталий розвиток*. 2020. № 7 (26). С. 21–31.

8. Контроль і оцінка результатів навчання

8.1. Види та форми контролю:

- *поточний контроль* – має на меті оцінку роботи аспірантів за всіма видами аудиторної роботи з дисципліни «Аграрна політика, економіка та міжнародні зв'язки» (лекції, практичні заняття) і відображає поточні навчальні досягнення в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Здійснюється у таких формах: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін. та письмовий контроль: контрольна робота в письмовій формі, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.);

- *самоконтроль* призначений для самооцінки аспірантами якості засвоєння навчального матеріалу з дисципліни (розділу, теми). Формою здійснення цього виду контролю є проходження аспірантами тестування за кожною темою дисципліни в електронній системі ВНАУ «Сократ»;

- *рубіжний контроль*, формою якого є атестація з кожної частини курсу, що передбачено програмою навчальної дисципліни та навчальним планом, здійснюється у формі контрольної роботи;

- *оцінка результатів самостійної роботи* як важливого компонента навчального процесу, керованого під час індивідуально-консультативної роботи викладача зі студентом;

- *підсумковий контроль* як інтегрована оцінка засвоєння знань з проведенням обов'язкового семестрового іспиту в усній або тестовій формах.

Визнання результатів набутих у неформальній/інформальній освіті здійснюються до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом передбачено опанування освітнього компонента.

9. Політика навчальної дисципліни

Активна участь аспірантів на практичному занятті під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення до науково-дослідної роботи.